

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 227. Quid addendum sit circa illum, qui infamavit alterum planè
inadvertenter & sine culpa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

Q. 226. Quid notandum sit circa obligationem restituendi apud mediatos Auditores. R. Quæ de his habet *Busenb.*, sunt probabilia, sed videtur probabilius sic esse dicendum: si detractor dixit apud eos, qui meritò timebantur rem ulteriùs propalaturi, tenetur in horum defectu restituere etiam apud mediatos Auditores, quia est causa efficax infamix etiam apud hos causatæ, ideòque etiam tenetur inquirere, an immediati Auditores aliis dixerint. E contra si detraxit apud eos, qui prudenter credebantur non propalaturi longius, si fortè hi aliis dicant, non tenetur restituere, nisi apud hos immediatos, hi autem tenentur apud cæteros, quia hæc ulterior propalatio non est moraliter imputabilis primo detractori, sed malitiæ illorum, ita quoad omnia *Dicast. supra à n. 168.* citans alios, item *Dian. Tambur. Villal. Haun. t. 2. n. 557. Petsch. pag. 518.* Quòd si detraxerit, nihil cogitans de hoc, an hi auditores essent ulterius propalaturi necne, *Tamb. & Spor. in Dec. t. 5. c. 4. n. 103.* dicunt non teneri restituere, nisi apud immediatos, quia inculpabiliter non prævidit damnum; & hanc sententiam vocat probabiliozem *Dicast. n. 276.*

Q. 227. Quid addendum sit circa illum, qui infamavit alterum planè inadvertenter & sine culpa. R. §. 1. Talis id postea rescians tenetur ex justitia restituere famam, si possit absque gravi incommodo, ita *Mol. d. 40. n. 3. Less. Lugo d. 15. n. 4. Haun. n. 552. Platel. n. 775. Spor. n. 86.* alique communiter contra *Bonæsp. & alios* tacito nomine relatos à *Tamb. in Dec. l. 9. c. 3. §. 3. n. 8.*, qui dicunt esse obligationem tantum ex Charitate, quam sententiam *Steph. t. 4. d. 6. n. 43.* dicit esse

Ddd 3 proba-

probabilem , nec probabilitatem audet negare
Haun. n. 555., Dicast. de Restit. d. 12. n. 162. vo-
 cat probabilissimam , Ratio nostra est , quia
 quamvis non sit obligatio propriè ex re accepta ,
 cum nihil inde habeatur ; neque ex injusta acce-
 ptione , quæ præcesserit , cum factum sit sine ulla
 culpa , tamen est obligatio , inprimis quasi ex re
 accepta , nam non restituendo , quasi detines fa-
 mam alienam , eo modo , quo detineri potest ,
 ergo sicuti habens sine culpa bovem alienum
 domi tuæ clausum , teneris non detinere , sed fa-
 cere , ut redeat ad dominum , ita cum aliqua pro-
 portione de fama aliena . Deinde si non restituas ,
 acceptio tua fiet formaliter injusta , ergo teneris
 prævenire restituendo . *Ant. prob.* in simili , nam
 si casu incendisses domum alienam , tenereris ex
 justitia incendium restinguere , si commodè pos-
 ses , alioquin hoc negligens , postea tenereris ex
 damnificatione , quæ tum fieret injusta , quando
 potens restinguere non restingueres : Ratio utri-
 usque à priori est , quia hæc continuatio incendii
 & illa perduratio infamiæ jam fieret tibi volun-
 taria & moraliter imputabilis , ergo sic conti-
 nuando peccares contra justitiam , quæ unum-
 quemque obligat ad procurandum , ne ex sua
 actione lædantur positivè jura aliorum . Notant
 autem communiter omnes cum *Lugo d. 39. n. 29.*
 non teneri cum gravi incommodo , id est , tali , ad
 quod pro proximo subeundum non obligat
 præceptum Charitatis , cum enim inculpabiliter
 dederit causam illi damno , si commodè non
 possit impedire , censebitur justè permittere , nec
 poterit illi moraliter imputari , constat enim
 apud omnes , quòd multò minor sit obligatio
 impe-

impediendi , quàm positivè non inferendi damnum.

§. 2. Non est obligatio reparandi damna se- 1244
cuta , antequam adverteris fuisse detractionem ,
utì rectè *Lugo* d. 15. n. 5. ; illa tamen sunt repa-
randa, quæ sequuntur ex dilata culpabiliter resti-
tutione famæ, utì colligitur ex dictis n. 252.

§. 3. Si de Petro dicas crimen , quod audien- 1245
tes per errorem intelligant de Paulo , dum ad-
vertis , ex justitia teneris restituere Paulo , ob ra-
tionem n. 1243. datam , & providere, ne intelli-
gant etiam de Petro , *Mol. Lugo* n. 6. *Spor.* n. 87.
contra *Less.* qui dicit ex Charitate tantùm teneri,
quod *Dicast.* n. 167. dicit esse probabile, sed addit
Lessium consequenter dicere debuisse etiam tan-
tùm ex Charitate teneri , si sine culpa detraxerit ,
esse autem tum obligationem saltem ex Charita-
te , si possis sine gravi incommodo , fatentur
communiter omnes cum *Dicast.* n. 161. , hoc e-
nim faciendo non pateris damnum , quod pate-
reris, si damnum in bonis fortunæ inculpatè cau-
satum tenereris reparare.

Q. 228. An ille , qui detraxit , teneatur semper 1246
hoc revocare. R. §. 1. Per se loquendo , tenetur ,
& non est satis eum laudare in aliis rebus , v. g. si
dixisti aliquem esse impudicum, non est satis lau-
dare eum in aliis virtutibus , quia sic nequidem
æquivalenter restitues hoc, quod abstulisti, una
enim fama in æstimatione hominum non substi-
tuitur pro altera, utì habet communissima sen-
tentia.

§. 2. Si detraxit , manifestando aliquid ve- 1247
rum , non potest hoc revocare , dicendo se esse
mentitum , sic enim mentiretur , sed debet aliis

D d d 4 verbis